

A tantárgy megnevezése	Oktatója	Oktatás formája	Kreditpontok
Az Európai Unió gazdasága	Dr. Farkas Beáta, Somosi Sarolta	előadás	3
<p>Tematika: Az EU előzményei, kialakulása a II. világháború végétől. Európa-mozgalmak, a hidegháború hatása. Európa Tanács. Az EU fejlődésének fő állomásai. Az EU intézményrendszere. A döntési mechanizmus alapelemei a Római Szerződéstől a Nizzai Szerződésig. A négy szabadság értelmezése. A versenyjog az EU-ban. Az EU agrárpolitikája. Piaci rendtartások. Az agrárpolitika reformjai. A közös környezetvédelem. Iparpolitikák. Az átfogó iparpolitika hiánya mint a szabad piacgazdaság következménye. Textil- és acélipari politika. A versenyképesség erősítésének előtérbe kerülése. Energiapolitika. Közlekedéspolitika. Közös kutatás-fejlesztés. A regionális politika. A Strukturális Alapok és reformjaik. A Kohéziós Alap. Az EU szociálpolitikája. Az Európai Szociális Charta. A közös költségvetés. A költségvetés szerkezete, bevételei és kiadásai. A költségvetés elkészítésének mechanizmusa. Az EU monetáris politikája. Az Európai Monetáris Rendszer és az ECU. A Maastrichti Szerződés. A monetáris unió. Az EU a világ gazdaságban. Az Európai Gazdasági Térség. Az EU és a NAFTA. Az EU és a fejlődő országok, a Loméi Szerződés. Az EU és Magyarország.</p>			
Az Európai Unió jövője	Dr. Majsa József	előadás	3
<p>A tárgy interdiszciplináris jellegű. Célja az egységes Európa perspektivikus fejlődésének jövőjének, világpolitikai szerepének jogi, politikai, társadalmi, gazdasági szempontból történő bemutatása. Az integráció pozitív és negatív következményeinek reális sokoldalú megismerése lehetővé teszi a különböző speciális tantárgyak ismereteinek integrálását.</p> <p>Tematika:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Az Európai Unió bővülésének folyamata, intézményeinek fejlődése 2. A csatlakozó országok harmonizációs problémái 3. A kormányközi konferenciák az Unió jövőjéről 4. Az Unió bővülésének gazdasági hatásai. 5. A pénzügyi unió az euro bevezetésének feltételei 6. Az Alkotmányos Szerződés kialakításának folyamata I. 7. Az Alkotmányos Szerződés kialakításának folyamata II. 8. Az Európai Unió bővítésének lehetőségei a „tízek” csatlakozása után 9. Az európai tudat és a demokratikus deficit 10. A jövő Európája - lehetséges forgatókönyvek 			
Az Európai Unió támogatási rendszere	Király Andrea	előadás	3
<p>A tantárgy oktatásának célja: A kurzus célja az Európai Unió Strukturális műveleteinek a bemutatása, a strukturális alapokhoz kapcsolódó jogszabályok ismertetése. A programozási időszakok (1988-1993, 1994-1999, 2000-2006) összehasonlító elemzése után az egyes strukturális alapokra (Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap, Európai Mezőgazdasági Orientációs-és Garancia Alap, Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz) és a Kohéziós Alapra vonatkozó szabályozások (tanácsi rendeletek) részletes tanulmányozása következik, különös tekintettel a strukturális alapokra vonatkozó hatályos általános szabályozásra.</p> <p>Tematika: Az Európai Unió regionális politikájának bemutatása Az Európai Unió támogatáspolitikája: történeti bevezetés A strukturális műveletek általános alapelvei Az Európai Unió Tanácsának 1260/1999/EK rendelete Az Európai Regionális Fejlesztési Alap Az Európai Szociális Alap Az Európai Mezőgazdasági Orientációs-és Garancia Alap A Halászati Orientációs Pénzügyi Eszköz A Kohéziós Alap Közösségi Kezdeményezések Az Európai Szolidaritási Alap</p>			

Az Európai Unió története és intézményei	Dr. Ferwagner Péter Ákos	előadás	3
<p>A tantárgy leírása: Az előadás keretében bemutatásra kerül az Európa-fogalom megjelenésének és elterjedésének folyamata, az első európai egységtervek megszületése és a körülöttük folytatott viták, valamint az első integrációs szervezetek. Az előadás részletesen tárgyalja a második világháború utáni újjáépítés gazdasági és politikai következményeit, a francia–nyugatnémet együttműködés kialakulását, a későbbi Európai Unió „prototípusának” számító Európai Szén- és Acélközösség létrejöttét. 1957-ben megszületik az EU közvetlen elődje, az Európai Gazdasági Közösség (EGK), mely több hullámban kibővül a későbbi évtizedekben. A bővüléssel párhuzamosan folyamatos és egy pillanatra sem áll le az integrációs folyamat elmélyülése (luxemburgi kompromisszum, közös mezőgazdasági politika, nyilatkozat az európai identitásról, Európai Pénzügyi Rendszer, egységes okmány stb.). Kiemelt figyelem irányul az integrációs szervezet intézményi fejlődésére, az egyes szervek egymáshoz való viszonyára, a döntéshozatalban betöltött helyükre. 1992-ben megalakul az Európai Unió, amely a 21. század elején a példátlan méretű keleti bővítés szükségessége folytán alapvető intézményi reformokat vezet be. Az integrációs folyamat kiemelt fontosságú pillanata a közös pénz, az euró bevezetése és az európai alkotmány elfogadása.</p>			
Európai civil társadalmak	Dr. Fejes Zsuzsanna	előadás	3
<p>A tantárgy célja az európai civil társadalom bemutatása, melynek során elemzésre kerül az Európai Unió tagállamainak a civilekkel kapcsolatos, a partnerség elvére épülő politikai és társadalmi gyakorlata, szabályozása, támogatási normarendszere, valamint a non-profit szervezetek oldaláról annak bemutatása, hogy miként alkalmazzák saját körülményeikre az európai demokratikus jogrend normáit és mintáit. Ezzel párhuzamosan a kurzus vizsgálja a civil szektor magyarországi helyzetét tekintettel arra, hogy a magyar non-profit szektor mutatói mennyiben felelnek meg az európai uniós elvárásoknak. Az elemzés tárgya, hogy mennyiben valósult meg a non-profit szektor gazdasági és politikai autonómiája, mennyiben váltak a gazdasági és közhatalmi szektor partnereivé, hogyan vesznek részt a döntéshozatali folyamatokban, milyen a szektorra vonatkozó jogi szabályozás, milyen támogatási és pályázati lehetőségek állnak rendelkezésre és nyílnak meg a csatlakozást követően, s mindez milyen mértékben segíti a civil szféra társadalmi szerepvállalásának megalapozását és kiszélesítését hazánkban és az Európai Unióban egyaránt.</p> <p>Tematika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés, programismertetés. 2. A civil társadalom kutatásának helye és szerepe a politikatudományban. 3. A civil szervezetek megjelenési formái és elterjedése Európában. 4. A civil társadalom és a demokratikus politikai átalakulás kölcsönhatása. 5. A civil szervezetek politikai funkciói és érdekérvényesítési eszközei. Társadalmi párbeszéd és érdekegyeztetés a civil szektorban. 6. Civil érdekérvényesítés és az Európai Unió. A közösségfejlesztés európai trendjei. 7. A civil szektor önszerveződése, identitása, civil hálók. A partnerség elve a civil társadalomban. Civil szervezetek és az önkormányzatiság. 9. A civil szektor egyes területeinek részletes elemzése. 10. A civil társadalom helyzete Magyarországon. Kormányzati magatartás a civil szféra vonatkozásában, a kormányzat civil stratégiája. 11. Civil jövőkép és a szektor lehetőségei Magyarországon, tekintettel az EU-tagságra. 12. Konzultáció. 			
Uniók projektek menedzselése	Imreh Szabolcs	előadás	3
<p>Tematika: A projektmenedzsment alapjai. A projekt fogalma. A Strukturális Alapokon keresztül történő támogatások alapelvei. Programok és projektek. A projektciklus elemei. A projektciklus menedzsment (PCM) kézikönyv lényege. A PCM módszertani áttekintése, alkalmazott technikák (problémafa, célfa, tevékenységfa). A Logikai Keretmátrix (Logframe), mint a projekttervezés eszköze (sorok, oszlopok tartalma, a mátrix használata). Az indikátorok fontossága a projektmenedzsmentben, az indikátorok SMART tulajdonságai. A legfontosabb típusok (input-, output-, eredmény- és hatásindikátorok). Alapvető indikátorok a különböző prioritások esetén. A projektek részletes előkészítése, a projekt úrlap (projektfiche). A monitoring tevékenység. Pénzügyi és fizikai monitoring, a monitoring szintjei, típusai. Programok monitoringja, a Monitoring Bizottság feladatai. Az ellenőrzés okai, külső és belső ellenőrzések. Az értékelési tevékenység, az értékelés típusai (előzetes, közbeni és végső értékelés. Program- és projekt értékelés. Módszertani útmutatás az értékelési tevékenységhez, a Means-füzetek. Jogszabályi háttér: a Bizottság 1260/1999-es rendelete</p>			

Határ menti együttműködések Európában és Magyarországon	Dr. Fejes Zsuzsanna	előadás	3
<p>A tantárgy célja a határok és a határ mentiség kérdéseinek elemzése, a politikai államhatárok elválasztó és összekötő szerepének vizsgálata a II. világháború előtt és azt követően az európai integrációs folyamatban. A kurzus bemutatja az Európai Unióban e folyamatok eredményeként kialakult határon átnyúló együttműködések, azok fejlődésének főbb állomásait, tekintettel a jogszabályi háttérre és az intézményesítés feltételeire, lehetőségeire. A téma jól beilleszthető az Európai Unió regionális politikájának témakörébe, ennek kapcsán nagy hangsúlyt kapnak a határ menti együttműködések is segítő a regionális támogatások /Interreg, Phare CBC/. Ezek működése és felhasználása Magyarország szempontjából is elemzésre kerül magyar és európai példákon keresztül, figyelemmel csatlakozásból adódó lehetőségekre.</p> <p>Tematika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés, programismertetés. 2. A határ menti együttműködések kialakulásának történelmi háttére. A határok jellege és hatása az államok közötti kapcsolatokra. 3. A határ menti együttműködések általános alapelvei, a szabályozásukat elősegítő jogi eszközök. 4. A határ menti együttműködések szervezeti formáinak kiépítése, az intézményesülés folyamata. 5. Stratégiai- és projekt szintű együttműködési struktúrák, európai példakkal. 6. Az Európai Unió regionális politikája, támogatási programok a határ menti együttműködések számára. 7. A határ menti együttműködések lehetőségei és kérdései Közép- és Kelet-Európában. 8. Határ menti együttműködések Magyarországon. A határok helyzete a rendszerváltás előtt és után. Az együttműködések kialakításának lehetőségei, helye a magyar politikában. 9. A magyar határok mentén kialakított együttműködések jogállása, a vonatkozó jogi szabályozás. Az együttműködések intézményesítésének lehetőségei, formái. 10. A magyar határ menti együttműködések támogatási eszközei, a támogatások hozzáférésehez szükséges programtervezés általános szempontjai. 11. Magyar részvétellel működő munkaközösségek és eurorégiók részletes elemzése. 			
Közpolitika az Európai Unióban	Dr. Fábián György	előadás	3
<p>A tárgy célja az Európai Unió "közpolitikájának", a közösségi politikai gyakorlatnak, politikai folyamatainak megismertetése. Ennek keretében vizsgálja az EU közpolitika szereplőit, egyes fázisait, az EU "szakpolitikákat", az EU közpolitika és az egyes tagállamok "közpolitikájának viszonyát". Az EU-t mint policy community-t, policy network-öt és issue network-öt mutatja be. Vizsgálja az EU közszereplőit, a szakértők szerepét, az intézményesítés és informális helyét az Unióban, az érdekvérvényesítés és lobbizás uniós sajátosságait.</p> <p>Tematika</p> <p>A közpolitika fogalma. Európai közpolitika – nemzeti közpolitikai rendszerek. Az Európai Unió közpolitikai rendszere. Az európai közpolitika meghatározói: intézmények, érdekek, eszmék, informális. A közpolitika típusai. Az európai közpolitika fő szereplői. Érdekvérvényesítés az Európai Unióban. A lobbizás; A közpolitikai folyamat jellemzői, szakaszai. Az EU közpolitikai rendszere, mint policy community, policy network, issue network. A szakértői közösségek és a támogató koalíciók szerepe; Az EU közpolitikája és a transzparencia. Az EU közpolitikája és a nemzeti közpolitikai rendszerek; Az angol közpolitikai rendszer és kapcsolata az EKR-rel, A francia közpolitikai rendszer és kapcsolata az EKR-rel; A német közpolitikai rendszer és kapcsolata az EKR-rel; A közös kül- és biztonságpolitika; A közös igazságügyi- és belpolitika; Egyéb közösségi politikák. Esettanulmány.</p>			

EU jog	Dr. Blutman László Dr. Tráser Julianna	előadás	3
<p>A tantárgy célja, hogy a hallgatók számára betekintést nyújtson az Európai Unió jogának alapvető rendelkezéseibe, logikájába és sajátosságaiba. A tantárgy felépítése alapvetően kettős : az anyagi jog ismertetése mellett áttekintjük az Unió felépítésének szerkezeti sajátosságait is, ez utóbbi témakörön belül külön figyelmet fordítunk az egyes intézményeknek az európai integrációban betöltött szerepére és feladatára is. Magyarország tavalyi csatlakozása kapcsán röviden ismertetjük a tagságra való felkészülés menetét és a tárgyalási folyamat főbb vitás kérdéseit (ld. a munkavállalás szabadságának átmeneti korlátozása), végezetül kitérünk az európai integráció jövőbeni alakulásának lehetséges modelljeire : az Európai Alkotmányos Szerződés jogi és politikai újításaira, ill. egy alkotmány nélküli Európa potenciális buktatóira.</p> <p>Tematika :</p> <p>Az európai integráció célja és folyamata. Alapfogalmak (szabadkereskedelem, vámunió, belső piac, egységes piac, a közös európai pénz /euró/ bevezetése). Az alapító szerződések rendszere : közösségi és szupranacionális elemek. A három pilléres struktúra. A közösségi jog alapvető rendelkezései : a négy szabadság. Az áruk, a szolgáltatások és a tőke szabad áramlása.</p> <p>A közösségi jog forrásai : elsődleges források (Alapító Szerződések, nemzetközi szerződések) ; másodlagos jogforrások (rendelet, irányelv, határozat, ajánlás, vélemény). A jogforrások közvetlen alkalmazhatósága és közvetlen hatálya.</p> <p>A közösségi jog alapelvei : szupremácia (elsőbbség) ; szubszidiaritás ; tagállamok együttműködési kötelezettsége. Hatáskörök : kizárólagos, megosztott, visszatartott hatáskör.</p> <p>A közös- és közösségi politikák. Döntéshozatali formák : egyhangúság, minősített többség. A megerősített együttműködés formája és területei.</p> <p>Az a személyek szabad mozgása az Európai Unióban : a fogalom kiterjedése ; a gazdasági elemek háttérbe szorulása és a szociális elem megjelenése. Az európai állampolgárság fogalma és tartalma.</p> <p>A második és harmadik pillérbe tartozó területek : közös kül- és biztonságpolitika, rendőri- és igazságügyi együttműködés. Schengen. Az európai nemzetközi magánjog alkalmazási területei.</p> <p>Az Európai Unió intézményi rendszere ; az intézmények működésének összefüggései. A Miniszterek Tanácsa. Az Európai Tanács és az Európai Unió soros elnökségének szerepe.</p> <p>Az Európai Bizottság feladatköre. Az Európai Parlament : történeti áttekintés, összetétel, hatáskörének bővülése. A demokratikus deficit jelentése és meghaladásának kísérletei.</p> <p>Az Európai Közösségek Bírósága és az Elsőfokú Bíróság : összetétel, feladatkör. Az Európai Bíróságnak a közösségi jog egységesítésében játszott szerepe. Az Európai Bíróság előtt indítható keresetek fajtái, az ítéletek hatálya.</p> <p>A külkereskedelmi megállapodások rendszerétől a Csatlakozási Kérelem benyújtásáig. A csatlakozási tárgyalások folyamata, tárgyalási fejezetek, átmeneti mentességek. Az Unió tagssággal járó mandátumok és a részvétel a döntéshozatalban. A magyar munkavállalókat érintő átmeneti korlátozások : 2+3+2 év.</p> <p>Az európai integráció jövője. Az Alkotmányos Szerződés szerkezete, újításai. Ratifikáció és referendumok : érvek és ellenérvek. Az Alapjogi Karta. Lehetséges haladási irány Alkotmány hiányában.</p>			